

Südameveresoonekonda toimivad ravimid

Anti Kalda
2009

SÜDAMETEGEVUST MÕJUTAVAD AINED

Müokardi funktsioone mõjutavad ravimid

- **Kardiotoonikumid** – südame energeetilisi ressursse taastavad ained, **südameglükosiidid**, mida kasutatakse pikaajaliselt südame kroonilise puudulikkuse ravis.
- **Kardiostimulaatorid** – südame energeetilisi ressursse mobiliseerivad ained, kasutatakse ainult lühiajaliselt.

Südamepuudulikkus

Südamepuudulikkus

- Südamepuudulikkus on olukord, kus süda ei suuda varustada kõiki organeid piisava hulga verega.
- Võib olla tingitud müokardi isheemilisest kahjustusest või koormuse suurenemisest – nt. hüpertoonia, südame klapiirike.

Krooniline südamepuudulikkus ja seda mõjutavad ravimid

- Südame "pumba" nõrkus

Digoksiin

- Perifeerne resistentsus

AKE-inhib.
Hüdralasiin

- Veenide toonuse tõus

Nitraadid
AKE-inhib.
α-blokaatorid

- Vedeliku retentsioon

Diureetikumid
AKE-inhib.

Südamepuudulikkuse lõpe

- Enamus patsiente sureb arütmiate, mitte vereringe dekompensatsiooni tõttu.
- Prognoosi parandavad enam ravimid, mis ei tõsta katehoolamiinide taset veres – nt. AKE inhibiitorid.

Südameglükosiidid

Südameglükosiidide esindajad

Digitaalise glükosiidid

- [Digoksiin](#)

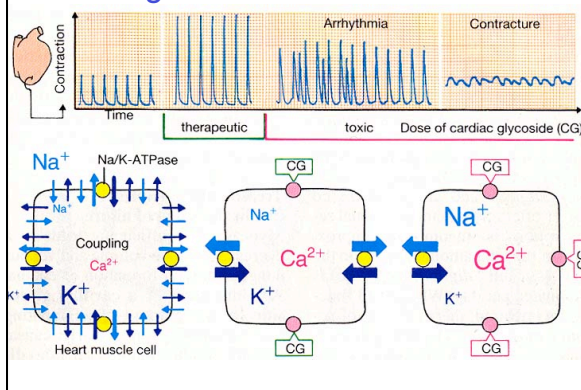
Südameglükosiidide toimemehhanism

- Toime on seotud Na^+ , K^+ ATPaasi pöörduva pärssimisega müokardi rakkudes.
- Seostuvad K^+ ionide sidumiskohaga ja inhibeerivad Na^+ ja K^+ ionide vahetuse.

Südameglükosiidide toimemehhanism

- Suureneb Na^+ sisaldus rakkudes, mis omakorda põhjustab Na^+ ja Ca^{2+} ionide vahetuse pärssimise.
- Suureneb Ca^{2+} ionide sisaldus rakus.
- Aktsioonipotentsiaali toimel vabaneb suurem hulk Ca^{2+} raku depoodest ja kontraktsioon tugevneb.

Südameglükosiidide toimemehhanism

Toime südamesse

- Positiivne inotroopne toime – süstoolne kontraktsioon kiireneb ja tugevneb, diastoolne südame täitumine verega paraneb. Σ südame löögimaht suureneb ja vereringe kiireneb.
- Negatiivne kronotroopne toime – löögisageduse aeglustumine.
- Negatiivne dromotroopne toime – erutuse juhtivuse aeglustumine südames.
- Positiivne batmotroopne toime – suureneb müokardi erutatavus.

Toime veresoonekonda südamepuudulikkuse puhul

- Südame kontraktsioonijõud suureneb, perifeersete kudede perfusioon paraneb, venoosne rõhk alaneb ja arteriaalne rõhk tõuseb.
- Vastuseks arteriaalse rõhu tõusule leiab aset üldine vasodilatatsioon.

Toime neerudesse

Uriini eritumise suurenemine on tingitud neerude verevarustuse paranemisest ja otsesest toimest neerudesse.

Südameglükosiidide kliiniline kasutamine

- Krooniline südamepuudulikkus
- Südame rütmihäired
- Kodade laperdus ja kodade fibrillatsioon.
- Paroksüsmaalne tahhükardia

Kardiostimulaatorid

Ained mis suurendavad cAMP sisaldust müofibrillides.

1. Adrenergilised agonistid

- Adrenaliin – mitteselsktiivne adrenergiline aine
- Dopamiin – keskmised ja suuremad annused stimuleerivad β_1 - ja α -adrenoretseptoreid ja tugevdavad südame kontraktiilsust, vähem mõjutades löögisagedust.
- Dobutamiin – toimib peamiselt β_1 -adrenoretseptoritesse.

Südame isheemia tõbi

Südame isheemiatõve peamiseks kliiniliseks sümptomiks on stenokardia e. rinnaangiin e. *angina pectoris*.

Stenokardia

- Valu rinnaku taga, mis on tingitud müokardi e südamelihase isheemiast (hapnikuvaegus).
- Müokardi isheemia tekib vastuolu korral hapniku tarviduse ja varustuse vahel.
- Põhjustatud südame pärgarterite ateroskleroosist või spasmist.

Riskifaktorid: liigsöömine, pingutus, külm, suitsetamine, liigjoomine...

Stenokardia vormid

- Aterosklerootiline stenokardia (klassikaline vorm).
- Vasospastiline stenokardia pärgarterite spasmist.
- Ebastabiilne stenokardia (verehüübed, trombid, aterosklerootilistenaastude fraktuurid ja sellest spasmid).

Stenokardia ravi

- Põhjuse ja riskifaktorite ravi – aneemia, rütmihäired, hüpertensioon, hüperlipideemia, diabeet.
- Elustiili muutus – kehakaalu normaliseerimine, suitsetamisest loobumine.
- Ravimidid
- Valitud juhtudel kirurgiline ravi.

Stenokardia farmakoteraapia

- Nitraadid
- Kaltsiumi kanalite blokaatorid
- β -adrenoblokaatorid
- Nitraadid + β -adrenoblokaatorid
- Ca^{2+} blokaatorid + β -adrenoblokaatorid
- Ca^{2+} blokaatorid + nitraadid
- Ca^{2+} blokaatorid + β -adrenoblokaatorid + nitraadid
- Vere hüübimist pärssivad ained

Nitraadid

Lühitoimelised – toime kestvus minutites, pikatoimelised – toime kestvus tunde.

– [Nitroglütseriin](#) – Lühi- sublingvaalne, pihu; pikk - peroraalne, salv, transdermaalne

– [Isosorbiid dinitraat](#) - Lühi - sublingvaalne, pikk - sublingvaalne, peroraalne

Nitraatide toimemehhanism

- Nitraatide toimed vabaneb silelihastes lämmastikoksiid (NO).
- NO aktiveerib ensüümi guanülaadi tsüklaasi ja põhjustab cGMP sisalduse tõusu.
- Aktiveerub cGMP-st sõltuv proteiini kinaas.
- Toimub müosiini kerge ahela defosforüleerumine. **Silelihase lõõgastus.**

Toime vereringele

- Väikestes doosides tugevam lõõgastav toime veenidesse ja nõrgem arterioolidesse.
- Väheneb südame täitumine ja lõppdiastoolne rõhk.
- Langevad arteriaalne rõhk, takistus kopsuringes ja südame väljutusmaht.

Toimemehhanism stenokardia puhul

- Ateroskleroosist tingitud stenokardia puhul on toime aluseks südame eel- ja järelkoormuse langusest tingitud hapnikutarvitude vähenemine.
- Südamelihase verevarustuse paranemises on oluline südame sisese rõhu langus.
- Vasospasmist tingitud stenokardia puhul on oluline pärgartereid laiendav toime.

Nitraatide kliiniline toime

Nitraadid on efektiivsed nii rahulolekus tekkivate valude (stenokardiahoog) vaigistamiseks kui ka profülaktiliselt enne pingutust.

Nitroglütseriin

- Maksimaalne kontsentratsioon veres 4 minutit peale sublingvaalset manustamist.
- $T_{1/2}$ on 1-3 minutit.

Nitraatide kliiniline kasutamine

- Pingutusstenokardia
- Rahuoleku stenokardia
- Müokardi infarkt

Nitraatide kõrvaltoimed

Veresoonte laienemisest on tingitud:

- Näo punetus ja pulseeruv peavalu. Peavalu on tavaliselt doosist sõltuv ja väheneb paaripäevase kasutamise järel.
- Posturaalne hüpotensioon – peapööritus, nõrkus, teadvuse kadu. Tugevamalt väljendunud seisval patsiendil ja alkoholi tarvitamisel.

Kaltsiumikanalite blokaatorid

Kaltsiumikanalite blokaatorite jaotus

- Dihüdropüridiini derivaadid - toimivad põhiliselt arterioolidesse, nt. [nifedipiin](#), [amlodipiin](#), [felodipiin](#), [nimodipiin](#).
- Fenüülalküülamiini derivaadid - toimivad peamiselt südamesse, nt. [verapamiil](#), [diltiaseem](#).

Kaltsiumikanalite blokaatorite toimemehhanism

- Kaltsiumikanalite blokaatorid takistavad Ca^{2+} transporti läbi voltaazundlike (L-tüüpi) kaltsiumikanalite raku sisse.
- Nad toimivad veresoonte silelihasrakkudele, müokardi ja erutusjuhtesüsteemi rakkudele.

Toime veresoontesse

- Dihüdropüridiinid
  - Arterioolid ja arterid laienevad rohkem kui veenid
  - Langeb vereõhk (väheneb perifeerne resistentsus)
  - Võib esineda reflektorset (ja kompensatorset) tahhükardiat
- Verapamiil ja diltiaseem – toime arterioolidesse on nõrk.

Toime südamesse

- Verapamiil ja diltiaseem vähendavad Ca^{2+} sisenemist kardiomyotsüütidesse
  - Inhibeeritakse südame **siinussõlme** aktiivsus – löögisagedus aeglustub.
  - Aeglustub kodade ja vatsakeste vaheline juhtivus.
  - Väheneb kontraktsioonijõudlus – selle tagajärjel väheneb väljutusmaht.
- Dihüdropüridiinidel on ainult minimaalne toime südamesse.

Kaltsiumi kanalite blokaatorite kliiniline kasutamine

- Stenokardia
- Hüpertensioon
- Arütmiaid
- Erijuhtudel vasospasmist tingitud neuroloogilised nähud :
  - Raynaud' tõbi
  - Migreen

Kaltsiumikanalite blokaatorite kõrvaltoimed

- Vasodilatatsioon – peapööritus, hüpotensioon, peavalu, jalgade turse.
- Müokardi isheemia süvenemine – hüpotensioon, vargusfenomen
- Süda – bradükardia, atrioventrikulaarne (AV) blokaad, südameseiskus.
- Nahalööbed, unisus, kõhukinnisus

β -adrenoblokaatorid stenokardia ravis

- Kasulikud pingutusstenokardia ravis.
- Vasospastilise stenokardia korral võivad seisundit halvendada.
- Terapeutiline toime on seotud müokardi hapnikutarviduse langusega.
- Negatiivne kronotroopne toime (eriti füüsilise koormuse korral), negatiivne inotroopne toime ja vererõhu (eriti süstoolse) alanemine.

Essentsiaalse hüpertensiooni ehk kõrgvererõhutõve vastased ravimid

- **Angiotensiin konverteeriva ensüümi (AKE) inhibiitorid**
- **Vasodilataatorid**
- Tsentraalselt toimivad adrenergilised ained
- Adrenoblokaatorid

Hüpertooniatõbi

Kahel või enamal järgneval arsti vastuvõtul on saadud vererõhu väärtused:

Süstoolne - > 140 mm Hg
ja/või

Diastoolne - > 90 mm Hg

Hüpertoonia tüübid

- Primaarne e. essentsiaalne e. idiopaatiline
  - Ebaselge etioloogia
  - 90 % kõigist hüpertooniatõve juhtudest
  - etiopatogeneesis on olulised geneetilised faktorid, stress ja toitumine.
- Sekundaarne
  - 10 % kõigist hüpertooniatõve juhtudest
  - Kindel, identifitseeritav etioloogia
- Isoleeritud süstoolne hüpertensioon
  - Tavaliselt vanematel inimestel (> 60 a)

Sekundaarne hüpertensioon

- Vaskulaarne neeruhaigus
- Aordi ahenemine
- Hüperaldosteronism
- Cushing'i sündroom
- Feokromotsütoom
- Ravimid - näit. oraalsed kontratseptiivid, glükokortikosteroidid, sümpatomimeetikumid

Isoleeritud süstoolne hüpertensioon

- Tavaliselt vanematel inimestel
- Diastoolne vererõhk normaalne
- Kõrge (>160 mm Hg) süstoolne vererõhk
- Seotud ajuverejooksude ja ajuinsultidega

Hüpertooniatõve mittemedikamentoosne ravi

- Kehakaalu normaliseerimine
- Na⁺ tarbimise piiramine
- Alkoholi tarbimise piiramine
- Lõõgastumine
- Kaaliumi tarbimine

Hüpertooniatõve ravi taktika

Esimese valiku ravimid

- Diureetikum – kuseeritust suurendav aine
- β-adrenoblokaator
- Kaltsiumikanalite blokaator
- AKE inhibiitor

Ravi eesmärgid

- Ravi tulemusena aeglustub progresseeruvalt kulgev kudede ja organite kahjustus.
  - Ajus: aeglustub ateroskleroos, väheneb insuldi risk
  - Südames: väheneb müokardiinfarkti risk
- Paraneb elukvaliteet ja pikeneb eluiga.
- Hüpertooniatõve ravi on pikaajaline (sageli tuleb patsiendil ravimeid võtta kogu oma elu lõpuni).

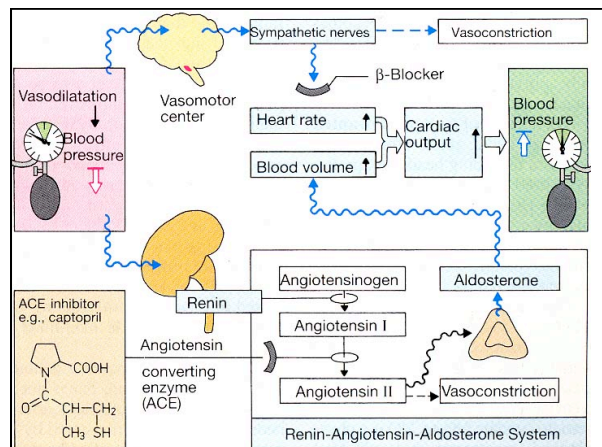
• **Kaltsiumi kanalite blokaatorid** -vaata eespoolt

• **β-adrenoblokaatorid** – vaata sünaptilist ülekannet mõjutavad ravimid

Reniin-angiotensiin süsteem

- Reniin vabaneb jukstaglomerulaar-rakkudest. Mehhanismid:
  - sümpaatiliste närvide stimulatsioon (β_1 retseptorid)
  - väike Na^+ sisaldus veres
  - madal arteriaalne vererõhk
- Angiotensiin I konverteeritakse angiotensiin II angiotensiini konverteeriva ensüümi (AKE) poolt.

AKE inhibiitorid

- [Kaptopriil](#)
- Enalapriil
- Lisinopriil
- Ramipriil

AKE inhibiitorid

- Erineva keemilise struktuuriga
- Kõik blokeerivad AKE-t
- Pärsivad bradükiniini (tugev vasodilataator) lammutamist.
- Osa AKE inhibiitoreid on eelravimid ja muudetakse biotransformatsiooni käigus toimivaks aineks.

AKE inhibiitorite farmakoloogilised toimed

Kardiovaskulaarse puudulikkuse korral väheneb südame koormus, suureneb südame väljutusmaht, südame löögisagedus aeglustub, väheneb venoosne naas ja tursed vähenevad.

AKE inhibiitorite farmakoloogilised toimed

- Hüpertoonia patsientidel süsteemse arterioolide vastupanu langusest tingitud keskmise, diastoolse ja süstoolse vererõhu langus.
- Ei pärsi baroretseptorite funktsiooni ega kardiovaskulaarseid reflekse kehaasendi muutustele ja füüsilisele koormusele.

AKE-inhibiitorid kasutamine

- **Hüpertensioon**
  - Alandab vererõhku
- **Südamepuudulikkus**
  - Parandab südame töö summaarset efektiivsust
  - Aeglustab südame hüpertroofia teket
  - Tõenäoliselt pikendab elulevuse prognoosi
- **Diabeetiline nefropaatia**
  - Vähendab proteinuuriat (valkude eritumist uriiniga)
  - Aeglustab neerustruktuuri ja –funktsiooni kadu

AKE-inhibiitorite kõrvalnähud

- **Kuiv, mitteproduktiivne köha** – kuni 25% patsientidest
- Maitsemuutused
- Allergia: nahasügelus, palavik
- **Keelatud raseduse teisel ja kolmandal trimestril**
  - Loote hüpotensioon
  - Loote neerukahjustus
  - Loote väärareng või isegi surm

Angiotensiin II retseptorite antagonistid

Angiotensiin II retseptorite (AT₁) antagonist

- [Losartaan](#)
- Valsartaan
- Olmesartaan

Angiotensiini retseptorite blokaatorid

- Need ained blokeerivad AT₁.
- Puudub toime bradükiniinile.
- Tekib vähem angioödeemi ja köha.
- **Raseduse kohta andmed puuduvad, seetõttu vastunäidustatud raseduse ajal.**

Vee ja elektrolütide ainevahetust mõjustavad ained

Diureetikumid

- Diureetikumid on uriini eritumist (diureesi) suurendavad ravimid.
- Kliiniliselt kasutatavate ravimite diureetilise toime aluseks on Na⁺ ja Cl⁻ ja vee tagasiimendumise inhibeerimine neerutuubulites.

Diureetikumide tüübid

- Osmootsed diureetikumid
- Tiasiidid
- K⁺-säätvad diureetikumid
- Lingu diureetikumid

Osmootsed diureetikumid

- Mannitool
- Isosorbiid

Osmootsete diureetikumide toimemehhanism

1. vere osmolaarsuse suurenemine ja neerude verevarustuse paranemine.
2. uriini osmolaarsuse suurenemine.

Toime neeru verevarustusele

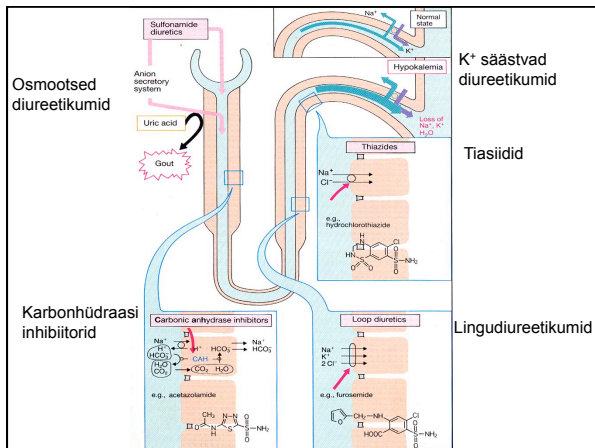
- Suureneb neerude verevarustus ja glomerulaarfiltratsioon.
- Verevarustuse suurenemine viib Na⁺, Cl⁻ ja urea neeru säsist välja.
- Säsi osmootsuse vähenemise tõttu väheneb vee tagasiresorptsioon.

Toime uriini osmolaarsusele

- Erituvad glomerulaarfiltratsiooniga, kuid ei imendu tuubulitest tagasi verre, selle tulemusena suureneb esmasuriini osmolaarsus.
- Suurenenud esmasuriini osmolaarsuse tõttu imendub vähem vett tagasi verre.
- Suureneb Na⁺, K⁺, Ca²⁺, Mg²⁺, Cl⁻, HCO₃⁻ ja fosfaatide eritumine.

Osmootsete diureetikumide näidustused

- Ajuturse
- Akuutne glaukoom (suurenenud silmasiserõhk).
- Hüpovoleemiast tingitud neerupuudulikkuse profülaktika.

Tiasiidid

- Esindajad: [hüdrokloortiasiid](#)
- Toimemehhanism
  - Nõrgad orgaanilised happed, mis inhibeerivad Na⁺-Cl⁻ transporterit distaalses tuubulis ja pärsivad Na⁺ ja vee tagasiimendumist.
  - Suureneb vee, Na⁺, K⁺ ja bikarbonaadi eritumine uriiniga.
- Mõõduka tugevusega diureetikumid.
- Võivad põhjustada: hüpokaleemiat, hüperkaltseemiat, hüperglükeemiat, vere lipiiditaseme muutusi.

Lingudiureetikumid

[Furosemiid](#), [torasemiid](#)

Toimemehhanism

- Inhibeerivad ülenevas Henle lingus Na⁺ - K⁺ - 2Cl⁻ transporterit, mille tulemusena need elektrolüüdid ja vesi erituvad suures koguses. Ca²⁺ ja Mg²⁺ eritumine suureneb samuti.
- Kiire toimealgus (u. 1 tund ja kestab 4 tundi), tugev diureetiline toime.

Kaaliumi säästvad diureetikumid

- Aldosterooni antagonistid - [spironolaktoon](#)
- Muud (mitte-aldosterooni antagonistid) - [triamtereen](#), [amiloriid](#)

Spironolaktoon

- Keemiliselt struktuurilt sarnane mineraalkortikoidi aldosteroonile (suurendab Na⁺ tagasiimendumist ja K⁺ eritumist uriiniga).
- Konkureeriv antagonism aldosterooni retseptoril kogumistorukestes.
- Spirolaktooni toime on mõõdukas Na⁺ eritumine ja samal ajal K⁺ retentsioon.
- Toime avaldub maksimaalselt alles mõnepäevase ravi järel.
- Kõrvaltoimena võib põhjustada:
  - günekomastiat (rinnanäärmete suurenemine mehel)
  - hüperkaleemiat

Hüperkaleemia

Hüperkaleemia ohtu suurendavad:

- neerupuudulikkus
- AKE inhibiitorid
- kaaliumipreparaadid

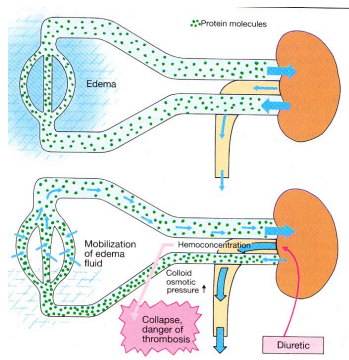
Triamteren ja amiloriid

- Mittesteroidse struktuuriga ained.
- Pidurdavad Na^+ tagasiimendumist proksimaalsetes neerutorukestes inhibeerides $\text{Na}^+ - \text{K}^+$ vahetajat.
- Vähendavad K^+ kadu.
- Võivad põhjustada **sekundaarset** hüperaldosteronismi $\rightarrow$ tursed.
- Nõrgad diureetikumid, kasutatakse enamasti kombinatsioonis tiasiididega, sest vähendavad K^+ eritumist.

Diureetikumide üldised näidustused

- Tursete vähendamine
- Akuutse glaukoomi ravi
- Hüpertensiooni ravi
- Südamepuudulikkuse ravi
- Neerupuudulikkusest tingitud oliguuria (kusevähesus) profülaktika

Diureetikumide turset vähendav toime

Südamepuudulikkus

- Kasutusel lingudiureetikumid, tiasiidid ja kaaliumi säästvad diureetikumid.
- Kaaliumi säästvaid diureetikume kombineeritakse teiste diureetikumidega hüpokaleemia vältimiseks.
- Diureetikumid vähendavad turseid ja südame eelkoormust, kuid ei mõjusta oluliselt väljutusmahtu, eriti tugeva südamepuudulikkuse korral.

Lipiidide ainevahetust mõjutavad ained

Ateroskleroos

- Haigus, mida iseloomustab ateroomide teke veresoonte intimas.
- Algab lipiidide kogunemisega intimas, ateroomi areng (fibroblastide kogunemine jne.) võib viia veresoone sulgumiseni.
- Endoteeli kahjustus soodustab tromboosi teket.

Ateroskleroosi tagajärjed

- Stenokardia, müokardiinfarkt
- Aju verevarustuse häired, ajuinfarkt, dementsus.
- Neerupuudulikkus
- Jäsemete verevarustuse häired, vahelduvlonkamine (*claudicatio intermittens*), gangreen.

Lipoproteiinide metabolism

- Lipiidid sh. kolesterool (K) ja triklütseriidid (TG) transporditakse vereplasmas lipoproteiinidena, mis omakorda jagunevad nelja klassi.
- Külmikronid – transpordivad K ja TG seedetraktist kudedesse, kust nad vabastavad vabad rasvhapped. Külmikronite jäägid haaratakse maksarakkude poolt, deponeeritakse kolesterool ja jäägid muudetakse sapphapeteks.
  - Väga madala tihedusega lipoproteiinid (VLDL) – transpordivad K ja TG kudedesse, kus vabaneb peamiselt TG.

Lipoproteiinide metabolism

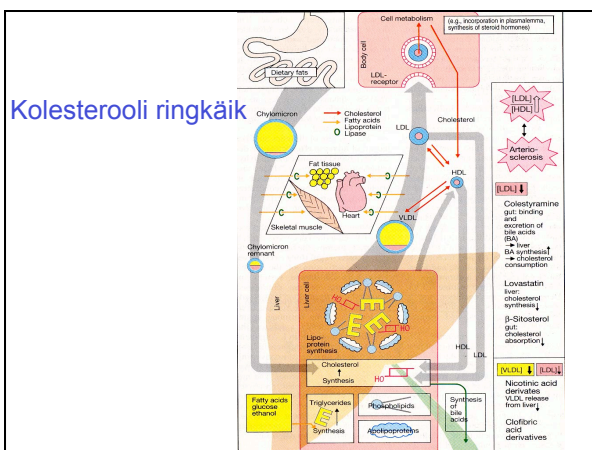
- Madala tihedusega lipoproteiinid (LDL) – sisaldavad suhteliselt palju K. Osa K seostub LDL retseptoritega kudedes (veresoones, maks jne.) ning endotsütoosi teel transporditakse rakkudesse.
- Suure tihedusega lipoproteiinid (HDL) – seob K-i, mis vabaneb rakkude lammutamise käigus kudedes (ka veresoontes) ja kannab need üle VLDL ja LDL-le.

Lipoproteiinide metabolism

- Düslipideemias võivad olla primaarsed või sekundaarsed (mõne haiguse tulemus, nt. hüpotüreoidism).
- Hüperlipoproteineemias jaotatakse 6 alatüüpi (vt. tabel)
- Vereplasma suur LDL-kolesterooli ja väike HDL-kolesterooli sisaldus suurendab riski haigestuda südame isheemia tõppe.

Hüperlipoproteineemia klassifikatsioon

Tüüp	Tõusnud	Kolesterool	Triglütseriidid	Ateroskleroosi risk
I	Külmokronid	+	+++	Ei ole tõusnud
IIa	LDL	++	Ei	Kõrge
IIb	LDL + VLDL	++	++	Kõrge
III	β VLDL	++	++	Mõõdukas
IV	VLDL	+	++	Mõõdukas
V	Külmikronid + VLDL	+	++	Ei ole tõusnud

Hüperlipoproteineemia vastased ravimid

- Hüdroksümetüülglutarüül-koensüüm A (HMG-CoA) reduktaasi inhibiitorid
- Sapphapete sekvestrandid

HMG-CoA reduktaasi inhibiitorid e. statiinid

Hetkel efektiivseimad hüperlipideemiate vastased ravimid: **simvastatiin, lovastatiin**
Toimemehhanism

- Blokeerivad pöörduvalt maksas HMG-CoA reduktaasi, mis katalüüsib kolesterooli biosünteesi.
- Väheneb plasma üldkolesterool, LDL- ja VLDL-kolesterooli tase, veidi suureneb HDL-kolesterooli kontsentratsioon.
- Väheneb plasmas TG tase.

HMG-CoA reduktaasi inhibiitorite kõrvaltoimed

- Müosiit (vöotlihasepõletik)
- Rabdomüolüüs – sündroom, millele on iseloomulik vöotlihaste kahjustamine ning müoglobiini eritumine uriiniga (neerupuudulikkuse oht).
- Hepatiit
- Angioödeem

Lipiidide sisaldust langetav ravimid

- Esetimiib on uude klassi kuuluv **lipiidide sisaldust langetav ravim**, mis selektiivselt pärsib kolesterooli ja sarnaste taimsete steroolide imendumist soolest.
- Esetimiibi sihtmärk on sterooli transporter (NPC1L1).
- Esetimiib lokaliseerub peensoole hattudele ja pärsib kolesterooli imendumist, mille tulemusena väheneb soole kolesterooli transport maksa.